

Almeida Arroja protiv Portugala ¹(broj 47238/19), 19.3.2024.

Povreda člana 10. EK

Podnosilac predstavke je José Pedro Almeida Arroja, portugalski državljanin. On je ekonomista i univerzitetski profesor. Također je bio politički komentator u informativnom programu koji emitira Porto Canal, privatni televizijski kanal.

Podnosilac predstavke je, između ostalog, izjavio sljedeće:

“Politika se ispriječila na putu ... Preko advokatske kancelarije, [C.], kojom je upravljao [P.R.] ... [izrađen je] dokument ... koji je doveo do zaustavljanja građevinskih radova u bolnici ... kada civilno društvo počne graditi projekte kao što je ovaj... (građevinske radove koje je trebala odraditi država, a samim time i političari), oni smatraju da zbog toga izgledaju loše ... stoga [P.R.] i njegova advokatska kancelarija su predočili dokument koji je zaustavio građevinske radove ... djeca su tamo nagurana u baraku a P.R. želi doprinijeti njihovom boravku u kolibi umjesto da imaju pravi objekt od pet spratova koji smo mi – portugalska zajednica – ponudili bolnici. [P.R.] je savršen primjer [tjesnih veza između politike, biznisa i profesionalaca] – na kraju krajeva, on je političar, a u isto vrijeme vodi veliku advokatsku kancelariju. Potrebno je puno! Štaviše, on je političar, zastupnik u Evropskom parlamentu, provodi dosta vremena u inostranstvu. Što to znači? Kao političar, sigurno traži klijente za svoju advokatsku kancelariju, klijente uglavnom iz državnog sektora: bolnice São João, gradske vijećnice, ministarstva ovoga i onog... to je politički dokument kako bi nagradio ruku koja ih hrani.”

Podnosilac predstavke se žali da je njegovom osudom došlo do povrede njegovog prava na slobodu izražavanja prema članu 10. Evropske konvencije.

Evropski sud je istakao da su predmetne izjave, posmatrane u okviru sveukupnog konteksta široke kritike podnosioca predstavke o vezama između politike i javne uprave, su bile vrijednosni sudovi. Posebno je istakao da je pretpostavka o razlozima i mogućim namjerama drugih bila vrijednosni sud, a ne izjava o činjenicama. Napomenuo je da predmetne izjave nisu bile široko rasprostranjene budući da nisu bile u velikoj mjeri videne, a grad Porto je bio relativno mali. U ovom slučaju sama osuda podnosioca predstavke bila je očito nesrazmjerna. Šteta u iznosu od 5.000 eura advokatskoj kancelariji C. i 10.000 eura P.R. je također bila očito nesrazmjerna. Evropski sud je naglasio da takve sudske presude mogu imati “zastrašujući učinak” na slobodu izražavanja. Evropski sud je istakao da nacionalni sudovi nisu uravnotežili sukobljena prava u skladu s njegovom sudskom praksom. Uplitanje u prava podnosioca predstavke nije potkrijepljeno relevantnim i dovoljnim razlozima, a neproporcionalna težina data je ugledu P.R.-a i advokatskoj kancelariji C. Nacionalni su sudovi prema tome prekoračili svoje polje slobodne procjene.

Evropski sud je utvrdio povredu prava iz člana 10. Evropske konvencije.

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud

B.T. protiv Rusije (broj 15284/19), 19.3.2024.

Povreda člana 14. u vezi sa članom 8. EK

Podnosilac predstavke je B.T., ruski državljanin. U vrijeme predmetnih događaja B.T. je bio policajac. Predstavka se odnosi na odbijanje davanja roditeljskog odsustva podnosiocu predstavke nakon rođenja njegove kćerke 2017. godine. Majka djeteta, koja je bila hospitalizirana, odbila je odgajati dijete i tako je podnosilac predstavke ostao jedini odgovorni roditelj. Roditeljski odsustvo mu je odbijeno jer se prema zakonu očevima - zaposlenicima roditeljsko odsustvo moglo se odobriti samo ukoliko postoje objektivni razlozi zašto se majka ne može brinuti o djetetu.

Pozivajući se na član 14. (zabrana diskriminacije) u vezi s članom 8. (pravo na poštivanje privatni i obiteljski život) Evropske konvencije B.T.se žali da odbijanje odobrenja roditeljskog odsustva predstavlja spolnu diskriminaciju.

Evropski sud je istakao da, za razliku od potpunog isključenja muškog vojnog osoblja iz prava na roditeljsko odsustvo, ruski zakon predviđa da muško policijsko osoblje ima pravo podnijeti zahtjev za roditeljsko odsustvo ako su njihova djeca ostala bez skrbi majke iz objektivnih razloga. Pravo policijskih službenika na roditeljsko odsustvo stoga je uslovljeno nedostatkom majčinske skrbi iz objektivnih razloga, dok policajke imaju bezuslovno pravo na takvo odsustvo. Odbijajući da odobre roditeljsko odsustvo podnosiocu predstavke, domaća tijela se nisu pozvala ni na kakve okolnosti koje bi pokazale da bi privremeni odlazak na roditeljsko odsustvo policijskih službenika na položajima sličnim položaju podnosioca predstavke (šef cestovne policije) potkopao operativnu učinkovitost policije. Vlasti su stoga propustile izbalansirati legitimni interes da se osigura operativna učinkovitost policije s jedne strane, i, s druge strane, prava podnosioca predstavke da ne bude diskriminiran na osnovu spola u pogledu pristupa roditeljskoj skrbi. Evropski sud je zaključio da je razlika u postupanju predstavljala diskriminaciju na osnovu spola, te je stoga došlo do povrede člana 14. Konvencije u vezi s članom 8.

Kural protiv Turske (broj 84388/17), 19.3.2024. godine

Povreda člana 6.1. EK

Podnosilac predstavke je Suat Kural, turski državljanin.

G. Kural je bio zamjenik šefa policije u Eskişehiru kada su vlasti donijele odluku da ga prebace u Policijsku akademiju u Samsunu. Predmet se primarno odnosi na sudsko zaustavljanje izvršenja ove odluke. Pored navedenih odluka suda, vlasti su ipak ponovo izdale nalog za premještanje.

Pozivajući se na član 6. Konvencije (pravo na pravično suđenje), g. Kural se žali na nepoštivanje rješenja Upravnog suda o odlaganju izvršenja.

Evropski sud je zaključio da nacionalna tijela nisu samo odgodila izvršenje sudske odluke, već su je propustili ispoštovati.

[Sieć Obywatelska Watchdog Polska protiv Poljske](#) (broj 10103/20), 21. mart 2024.

Povreda člana 10. EK u pogledu odbijanja pristupa dnevnicima sudijskih sastanaka

Nema povrede člana 10. EK u pogledu odbijanja pristupa evidenciji ulazaka u zgradu Ustavnog suda

Podnosilac predstavke je Sieć Obywatelska Watchdog Polska, nevladina organizacija sa sjedištem u Poljskoj (NVO) koja ima za cilj povećanje transparentnosti u javnom sektoru i podizanje svijesti o dobrom upravljanju i odgovornosti vlasti u Poljskoj.

Predstavka se odnosi na pokušaje organizacije podnosioca predstavke da dobije pristup dnevnicima sastanaka dvoje sudija Ustavnog suda, što je sud odbio dati. Slučaj podnosioca predstavke je bio neuspješan pred nacionalnim sudovima, pri čemu je Vrhovni upravni sud 2019. godine utvrdio da je dnevnik sastanaka predsjednika Ustavnog suda ili potpredsjednika tog suda interni dokument koji nije podlijegao objelodanjivanju kao "javna informacija". Također je smatrao da nije postojala obaveza u domaćem zakonu za vođenje dnevnika sastanaka ili evidencije o osobama koje ulaze i napuštaju javne zgrade.

Pozivajući se na član 10. (sloboda izražavanja), podnosilac predstavke se žali na uskraćivanje pristupa informacijama koje je tražio od Ustavnog suda.

Evropski sud je utvrdio da je nevladina organizacija, dobro uspostavljena organizacija specijalizirana za ljudska prava i vladavinu prava, tražila pristup dnevnicima sastanaka jer je to bilo u javnom interesu a posebno imajući u vidu politički kontekst i raspravu o nepristranosti Ustavnog suda. Uskraćivanje pristupa takvim informacijama stoga je ometalo pravo NVO-a na primanje i prenošenje informacija. Razlozi kojima se pravdalo takvo uplitanje, a koji su bili ograničeni na činjenicu da taj dokument nije bio „javan“, nisu bili dovoljni.

Međutim, nije bilo dokaza o miješanju u pravo NVO-a da prima ili prenosi podatke o dnevniku posjetitelja, koji Ustavni sud nije vodio, i nije imao obavezu da vodi.